

- עלי מרפא
- שערי הגליון
- יין הונגרי
- למעשה
- בני היכלא
- מה גדול זכות ההתבודדות
- הכח האדיר שבפה
- תפתח את הפה
- בינו לבין קונו
- זעקה של מסירות נפש
- התורה הזמנית:
- הדיבור השלם לאחר תיקון ההתחלות דרכי נועם
- למה אין לי דיבורים
- שועה מבטן שאול
- זיהפוך ה"א את הקללה לברכה
- התבודדות על חינוך נבון
- איך נוכח לדעת להתבודד
- הלכות הנוגעים להתבודדות
- טעם גן עדן
- כוכבי אור
- עומק הפרשה
- חנוך לנער
- שאל בני
- הלכה פטוקה

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

'מה גדלו חסדי ה' שזכיתו אותו' שיהיה לו כל פעם התבודדות בשדה בין הרים ומחלות עפר'

יום ד' וישב תקצ"ב

ואני כל ימי חלדי איתל להודיע ולתשמיע, לכל מי שיצא לטמיע, את כל טוב גנזי אוצרי אוצרות של חיים נצחיים אוצרי יראת שמים אשר הצפין אצלי עץם היצא עץם החיים עץם הטוב הוא אדונו מוה"ר ז"ל, השומע ישמע וכו', כי מלבד מה שאנו מאמינים בהאמת אנו רואים בעינינו, שפאטר מגיע קצו של האדם, פמה וכמה הצליח בכל שעה ובכל רגע שהלך בדרך האמת נקבלנו מרבנו ז"ל, ובפרט פמה שזכה כל אחד שהיה לו התבודדות ובמה שהיה על ציון שלו הקדוש.

והנה זה רבי שמואל ז"ל שנתפטר בודאי אנה ידעת אותו היטב, ותדע שנתפטרנו יצאה בטהרה, ודבר דבורי אמתה בכל עת עד שיצאתה נשמתו תהא נשמתו צדקה בצרוו החיים. מה גדלו חסדי ה' שזכיתו אותו שיהיה לו כל פעם התבודדות בשדה בין הרים ומחלות עפר, והלך בדרך הישר בדרך התורה כל ימיו ונפטר בשם טוב, וקויתי לה' שבודאי יקרבו שם הבעל השדה, פאטר אמר בעצמו קדם הסתלקותו הקדוש למעלה למעלה: "מה לכם להתירא מאחר שאני הולך למיכם ומה אם הנשמות שלא הפירו אותי" וכו' פאטר קבר שמתת כל זה.

נתן מברסלב

חק ולא יעבור

יום	יום לחדש	ליקוטי קמא	ליקוטי מוה"ר"ן	ליקוטי הלכות ח"ד	משנה ברוה"ב	דף היומי	ימי מוהר"ת
שבת	יב	קב	רכ	קג	קד	מו	רו
א	יג	קכא	רכא	קכ	קכ	מו	רח
ב	יד	קכא	רכב	קכ	קכ	מו	רט
ג	טו	קכב	רכג	קכ	קכ	מט	רו
ד	טז	קכב	רכד	קכ	קכ	נ	ריא
ה	יז	קכב	רכה	קכ	קכ	טא	ריב
ו	יח	קכג	רכו	קכ	קכ	נג	ריג

התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן קמא, סימן ס"ב

שיחה אישית עם ה'

בלעם האמין בכוחו של דיבור, אבל רתם אותו לצרכיו שלו. יהודי, בהיפוך המוחלט, מודע לכוחו של דיבור, ורותם אותו כדי להיות בקשר הכי קרוב עם ה'.

הפה, לא כדי לשנות את הרצון שלמעלה, אלא כדי לשנות את הרצון שלו בעצמו, ולהשוות אותו לרצון העליון. יש לנו כח אדיר בפה, שגם במצב בו הלב אינו רוצה את מה שה' רוצה, הפה יכול לדבר רצונות טובים, עד שהלב יתהפך וירצה אותם.

” הדבר שיכול לשנות אותנו באמת, ויכול לתת לרצון כח אמתי לפעול, הוא כח הדיבור, ושיחה בין היהודי לבין קונו.

דיבור - שוה משהו?

העולם תומך במעשים, לא בדיבורים. אם אתה חכם, צדיק, גאון, קדוש - ובכן, בוא נראה אותך עושה, משתפר, מתקדם. ומה לעשות שזה לא באמת נכון. כל אחד יודע כמה דברים הוא רוצה לעשות ולשפר ולהשתנות ואינו מצליח. אנו מוקפים באתגרים רבים, שמפרידים בין הרצון לבין המעשה, ולא תמיד מצליחים להוציא את הרצון מכח אל הפועל. כמה דברים אנו מבטיחים אבל לא מצליחים ליישם, וכמה תסכול יש לנו ולסביבה בעקבות כך.

האם יש דבר שיכול לשנות אותנו באמת? האם אפשר לתת לרצון כח אמתי לצאת לפועל? התשובה היא כן, וזאת בצורה של דיבור, ושיחה בין היהודי לבין קונו. העולם נחלק לשתי זירות: הראשון - מה אתה חושב, והשני - מה אתה עושה, ואין כמעט קשר בין הדברים. אבל יש משהו שלישי: מה אתה מדבר. הדיבור הוא זה שמקשר בין הרצון לבין המעשה. כשאתה מדבר את מה שאתה יודע שצריך לעשות, אתה מתחיל להוריד את זה בפועל לעולם המעשה.

התבודדות, יש בה המון רבדים והמון תועלויות. קודם כל, עצם הבעת הרצון בדיבור, זאת פעולה עצומה. שנית, באמצעות הדיבור אנו יוצרים סולם ויכולים לטפס מרצונות נמוכים יותר לרצונות טובים יותר. באמצעות הדיבור אפשר גם להוריד מלמעלה למטה, ולגרום לרצון שהוא עדיין רחוק ממני שיהיה שלי. שלישי, רצון שהוצאתי בפה, גם אם עוד לא הוצאתי אותו לפועל, הוא כבר שלי. כי הדיבור הוא הנפש, ואם דברתי משהו, הוא הפך להיות חלק מהנפש שלי.

פרשת השבוע מעמידה אותנו מול אויב גדול. כל כך גדול, שהוא 'זוכה' למשוואה של זה לעומת זה למנהיג הגדול ביותר - משה רבינו. הכח הייחודי שלו, הוא גם הכח הייחודי של יהודי, והוא כח הדיבור. באמצעות הכח הזה, בלעם מבקש לקלל את עם ישראל, קללה שמתהפכת בסופו של דבר לברכה. ולא סתם, אלא ברכות שמבטאות את הנקודות המהותיות ביותר של עם ישראל.

מי שמגיע מבחוץ, בפרט אם הוא אויב שמחפש את נקודות התורפה - הוא יודע עליו הרבה מאד. ואם נפשו לדעת משהו על עצמו, על המהות שלך, ועל העוצמה שלך, תשאל את האויב. אם כך, יש לנו סיבה טובה להקשיב לבלעם ולשמוע מה יש לו לומר עלינו. ואחת מהגדרות החשובות שהוא אומר, היא 'הן עם לבדד ישכון'.

רבי נתן מבאר שבפסוק זה בלעם מתאר את הקשר הייחודי, הקרוב והאינטימי שיש ליהודי, בינו לבין קונו, באמצעות ההתבודדות. ההתבודדות, היא העצה המרכזית שרבינו לימד אותנו, ואמר עליה שהיא דרך ישנה שהיא חדשה. היא ישנה מאד, כי זו הדרך בה הלכו אבותינו והצדיקים הקדמונים, וכך הם יצרו את הקשר בינם לבין ה' יתברך. והיא חדשה מאד, כי היא מביאה בכנפיה קשר חדש ואישי, לכל יהודי ובכל יום, עם אביו שבשמים.

רצון עיקש

בכדי להבין את המהות ואת העוצמה של ההתבודדות, מן הראוי להתבונן בצורת החיים של בלעם והכח שהוא ניסה באמצעותו לפעול. בלק שולח לקרוא לבלעם לקלל, ובלעם משתוקק בכל לבו להיענות לאותה הזמנה. הוא יודע שיהיה לו כבוד גדול והרבה כסף, והוא ממש לא מעוניין לוותר על זה. כלפי חוץ, הוא הולך להתיעץ עם הקב"ה אם ייתן לו רשות, אבל לאמתו של דבר, הוא מנסה כביכול להכריח אותו להסכים לו.

מה הרעיון? בלעם ידע את כוחו של הרצון, עד כדי שהוא האמין שאם הוא ירצה מאד מאד ועד הסוף, הוא יצליח אפילו לשנות כביכול את דעתו של הבורא. והוא אפילו הצליח, לכאורה. הקב"ה נתן לו רשות ללכת אתם, אבל לבסוף הוא רותם את הרצון של בלעם אל התכנית שלו עצמו, ובלעם נאלץ בעל כרחו לברך במקום לקלל.

בדיוק בנקודה זו, שונה היהודי. הוא משתמש בכח

תפתח את הפה

רבינו מביא בתורה י"ט את לשון הזהר הקדוש 'יש מדורה של שבעין כוכבין', יש להבה של שבעים כוכבים. רבינו מפרש שם שהכונה על שבעים אומות, על אף שבכל לשון ושפה יש מדה רעה, אבל בפעם הברית נמצאים כל המידות רעות, כל השבעים כוכבים בוערים שם. ולכן צריך באמת להרבות בדיבורים לפני השי"ת. חם לבי בקרבי? האש בוערת? העצה היא, 'דברתי בלשוני', אין לי עצה אחרת לקרר את החמימות, כי אם ע"י הדיבור.

אצל המנורה היו שבעה נרות, 'שבעה קני המנורה', בזה"ק כתוב 'מנרתא דא רישא - תרין עינין, תרין אודנין, תרי נוקבא חוטמא ופה', הפה הוא ה'נר האמצעי', וכמו שמובא שכל הנרות התכופו מול הנר האמצעי, כך גם כולם כופפים את עצמם אל הפה. אוי! הפה, הפה. אוי! הפה, הפה.

אם הפה הוא 'שפה ברורה', אם השי"ת עוזר והפה שמור ומשתמשים בו רק לשם ה', אזי מתכופפים באמת כל הנרות אצל הפה.

וכך היה מרגלא בפומיה דרבי אברהם ב"ר נחמן: 'הפה הרי הוא כמו טחנת קמח, כשהוא סגור ונעול, לא נטחן שם, כך גם הפה, כשהוא סגור, הוא מפסיד את מה שהיה יכול לטחון אז'...

תפתח את הפה! פתח פיך! למה אתה מחזיק את הפה סגור? רבינו אומר שהכריכה של הספר הריהו כבר מניעה ללמוד את הספר, הספר מונח על השלחן, אבל תפתח את הכריכה!

כך גם אותו העניין עם הפה, תפתח את הפה!

כתוב בגמ' 'שהקב"ה אומר 'פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם כפתחו של אולם', תפתח לי חור קטן מאד כ'חודו של מחט', שזה אפילו לא נראה לעין. כך גם אומר השי"ת 'תפתח לי רק את הפה, אני לא רוצה ממך יותר מזה, תפתח לי רק את הפה ועשה משהו, אני כבר יפתח לך, אני כבר יפתח לך פתח כפתחו של אולם!...

בינו לבין קונו

ארוכה על נושא מסויים, כלומר פעמים צריך להתחיל בבקשות קצרות, עד שבהמשך יבוא לנקודה השייכת לליבו.

[א] לא לדחות את הזמן של ההתבודדות, אלא תיכף בהזדמנות הראשונה ביום, ישב עצמו עם השי"ת.

[ב] יש להתחזק להאמין בכל התבודדות שבוודאי פועלת למעלה, ולהזהר שלא לצאת בהרגשה לא טובה, אלא להאמין שאיך שיהיה, עצם כך שישב עם השי"ת הוא נקרא בשם 'התבודדות'.

[ג] התפילה עושה כלי בנפש, להיות קשור לה', ולכן צורת ההכרה והקשר לה' הוא דייקא באופן שמבקש ומדבר שוב ושוב לה' על אותו הדבר, כי ככל שמרבה לדבר עם ה' על אותו הדבר, כך נחלק בליבו שרק ה' יכול לעזור לו.

[ד] צריך הרבה אמונה והכנעה בתפילה, לא להתעקש בדווקא שיהיה כך וכך, אלא להתחזק במחשבה להאמין במידת הרחמים, שאף שלא מגיע לו מצד הדין, יש לה' רחמנות שיכול להשפיע לו שפע.

[ה] ישתדל להרגיל את עצמו להודות לה' אפילו על הדברים קטנים, לא להתבייש כי צריך להכיר את ה' דייקא בדברים הקטנים, שם יכול להתגבר הכפירה כאילו ענינים קטנים אלו מסתדרים לבד ללא סיוע מלעילא.

[ו] שיחה עם השי"ת מתחזק על ידי שני חלקי אמונה: אמונה בהשם יתברך, ואמונה בעצמו שה' בוודאי רוצה לשמוע אותו.

פרשת בלק: בפרשת השבוע בלק - בינו לבין קונו מתגלה הכח של הדיבור, עד שאפילו בלעם שכל כוחו היה בפה, הבין את גדולת מעלת ישראל שיודעים להתבודד - לשבת לבד עם השם יתברך ולהשיח את ליבו לפניו, וכמו שאמר: 'הן עם לבדד ישכון' (ל"ק"ה ברכת השחר ה').

ולכן נזכיר כמה עצות לדרך ההתבודדות: [א] יש לו לאדם להגדיר לעצמו מהו המטרה בהתבודדות. כלליות הכוונה של ההתבודדות הוא לא רק אמצעי לפעול ישועות, אלא לקבוע זמן ביום להיות מקושר לה'.

[ב] עיקר המניעה בהתבודדות הוא הרצון להרגיש הרגשות, או להעתיק התבודדויות של אחרים או של עצמו בימים אחרים, העיקר לבוא בפשיטות מתוך רצון להיות קשור לה'.

[ג] אין סדר קבוע להתבודדות, לא בסדר הדיבורים ולא במהות הרעיון. אם המטרה ברורה כחזוקה הקשר להשי"ת, ממילא מתפתח השיחה לפני הענין כדבר איש אל רעהו.

[ד] לדבר בכל פעם רק דיבור אחד שיש לו במחשבה עכשו, וכך מקשר את האמת של המחשבות שלו להשי"ת. הרצון לפתוח בשיחה ארוכה, היא בעצמה יכולה לסתום הפה.

[ה] בתחילה מדברים על דא ועל הא, כל פעם דיבור אחר שעולה בדעתו עכשו, עד שלאט לאט במשך השיחה יכול להתברר אצלו הרצונות, ולפתוח שיחה

ניצור לשונך הלכות לשון הרע

צריך האדם לעמוד בנסיון ולא לדבר רכילות: א. אם חבירו שואלו מה דברו עלי? או מי עשה לי כך וכך? אף שטבע האדם שרוצה לעזור לחבירו, אסור לגלות לו שדברו עליו רעות או עשו לו עוול, אם לא יהיה תועלת לחבירו לתקן את הנזק או להשמר מנזק.

ב. אפילו אם השואל הוא אדם שחייבים בכבודו, כגון הוריו או מוריו, אסור לספר להם רכילות. כגון אם שואלים אותו: מי עשה דבר זה? (והוא מבין שמקפידים על זה) ואם יש להם תועלת מהידיעה שיוכלו לתקן את הנזק או לשמור את עצמם מן הנזק לעתיד מותר, כנ"ל.

ג. אפילו אם ילעגו לו או יצחקו עליו בגלל סירובו לספר רכילות. אסור לדבר רכילות.

ד. גם אם ישנאו אותו ולא ירצו להתחבר איתו בגלל שאינו מדבר רכילות. אסור לדבר רכילות.

וְרָצָה (-בְּלֶכֶת) לְהַבִּיא אֶת בְּלָעִם שֶׁכָּל בּוֹדוּ בְּפִהּ, שֶׁהִיא מִסְתַּכֵּל תָּמִיד בְּעֵין רָעָה עַל כָּל אֶחָד לְמַצָּא בּוֹ מוֹם וְחִסְרוֹן:

איצר היראה מהלכות מו

הליכות

שיחות ומנהגים

התבודדות

"נחמן! גרויטע פינעף מינוט" - "נחמן! המשת רגעיים גדולים". ומשנה בתבנת "גרויטע" (גדולים), לרב שמחיתו במחשבת רגעי התפלה והתבודדות שצדקה לחטוף, על אף רב הטרדה והחזק.

פעם דפק רבי נחמן טולטשינער איצה מסמר לקיר, וקבל על ידי זיה מפה באצבעו. ויטראחא זאת מוהרנ"ת אמר לו: "פאררוואס האסטו נישט געבעטן אויף דעם פארן קלאפן דאס טשונאק, זאל זיך נישט קלאפן די פינגער" - "מידע לא התפללת לשם יתברך לפני שדפקת המסמר, שלא תקבל מפה באצבעותיך".

מוהרנ"ת אמר: "טוב שצדקל עצמו האדם ברבי התפללה, על אף שמתפלל בעקר על צרכיו הגשמיים. פי ששהאדם עוסק כבר בתפלה אף על הדברים הגשמיים, מחמת רב תפלותיו כניס כבר ממילא תפלות כל שהם גם על דברים רוחניים".

מוהרנ"ת אמר: "וואו איך זעה ערגעץ א חסרון, אדער ער האט גאר ניט געהאט קיין התבודדות, טאמער האט ער געהאט, האט ער געהאט ווינציג" - "היכן שצדקי רואה איצה חסרון, או שלא היה לו כלל התבודדות, ואם היה לו, הרי שהיה לו מעט".

רבי נחמן טולטשינער, היה דרפו להכין ולהטיב את הירות ולהטמין החמין לקבול שבת קדש בגיית מוהרנ"ת. פעם בערב שבת קדש, קשה היה עסוק להטיב את הירות סמוך מאד לכניסת השבת, נגש מוהרנ"ת אל הפושקוו, וישם ידו על המוזה שבת, וקרא לו: "נחמן! עם וועט זיין פינעף מינוט זאלסטו מיר זאגן" - "נחמן! שפעבר תמישה דקות תודיעני".

יראה רבי נחמן איך שמוהרנ"ת מתפלל ומתבודד לה' יתברך. ומרב לחץ החמין והחזק, הביט כל העת רבי נחמן טולטשינער על השעון, אם עברו כבר חמש דקות, וכללות החמין, ששרמז לו רבי נחמן שפבר עברו חמישה רגעיים, אמר לו מוהרנ"ת בשמחה:

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על תורה ס"ב מאמר ח'

ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

[ה] וְלִהְיוֹתָ לְנִצּוֹצֵי הַדְּבִיר, צְרִיף לְתַעֲנִית. זֶה בְּחִינַת (תהלים ק"ז): "מִדְּרֹךְ פְּשָׁעִים וּמִעֲוֹנוֹתֵיהֶם יִתְעַנֶּה" וכו', אָז: "שְׁלַח דְּבַרְךָ". כִּי עֵקֶר תִּקּוֹן הַדְּבִיר, הוּא עַל יְדֵי הַתַּעֲנִיט. כִּי עֵקֶר יְנִיקַת הַקְּלִפּוֹת, אֵינָה אֶלָּא מֵאַחוּרֵי הַקְּדוּשָׁה. כִּי מִפְּנֵי הַקְּדוּשָׁה אֵי אֲפָשֶׁר לָהֶם לִינֵק, מִמַּחְמַת בְּחִירוֹת אוֹר. אֶלָּא לְפָעֻמִּים נוֹתְנִים לָהֶם מְלַמְעֵלָה בְּמִכּוּן כַּח לִינֵק מִפְּנֵי הַקְּדוּשָׁה, וְכָל זֶה אֵינָה אֶלָּא לְרַע לָהֶם, בְּחִינַת (קהלת ח): "עַתָּה אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם בָּאָדָם לְרַע לוֹ". וְכָל הַתְּאוּוֹת הֵם בְּחִינַת קְלִפּוֹת, כִּי הַתְּאוּוֹת הֵם מוֹתְרוֹת, כִּי בְּלֹא הַתְּאוּוֹת יוֹכֵל הַגּוֹף לְהִתְקַיֵּם, וְנֹצֵץ שֶׁהֵם מוֹתְרוֹת לְקִיּוּם הַגּוֹף. כְּמוֹ הַקְּלִפּוֹת הֵם מוֹתְרוֹת, כִּי עֵקֶר אֵינָה אֶלָּא הַפְּרִי. וְהַקְּלִפּוֹת הֵם מוֹתְרוֹת. וְכַשְׁמִתְגַּבְּרִים הַתְּאוּוֹת עַל הָאָדָם, הוּא הַתְּגַבְּרוֹת הַקְּלִפּוֹת עַל הַקְּדוּשָׁה: וְרֵאשֵׁי הַתְּאוּוֹת הֵם שְׁלֹשָׁה שְׂרֵי פְרַעְיָה, שְׂרֵי הַמְּשָׁקִים וְרֵאשֵׁי הַמְּשָׁקִים; שֶׁהֵם: 'קְנָה' וְרֵאשֵׁי הַמְּשָׁקִים וְרֵאשֵׁי הַמְּשָׁקִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּאוּוֹת אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, שֶׁהֵם רֵאשֵׁי, שֶׁכָּל הַתְּאוּוֹת נִמְשָׁכִים אַחֲרֵיהֶם. וְיִנְיָקָתָם מִפְּרַעְיָה, שֶׁהוּא אוֹתִיוֹת עֶרְפָּה, הֵינָה מֵאַחוּרֵים, וְעֵקֶר יְנִיקָתָם מֵהַדְּבִירִים, בְּחִינַת אַחֲרֵי הַדְּבִירִים, כִּי הֵם סְמוּכִין לָהּ, כִּי 'קְנָה' וְרֵאשֵׁי הַמְּשָׁקִים וְרֵאשֵׁי הַמְּשָׁקִים הֵם סְמוּכִים לְהַמְשָׁקֵת מוֹצְאוֹת הַפֶּה. וְעֵקֶר יְנִיקָתָם, מֵהַדְּבִירִים שְׂאִינִם זְכִיּוֹת כָּל כָּךְ. וְכַשְׂרֵאשֵׁי הַתְּאוּוֹת שֶׁהֵם הַקְּלִפּוֹת מִתְּגַבְּרִים, צְרִיף לְהַדְּבִיק וְלְהַפְתִּיר אַחוּרֵי הַקְּדוּשָׁה, שֶׁלֹּא יִקְנֶה. וְדַבְּקוּת אַחוּרֵי הַקְּדוּשָׁה, הִיא עַל יְדֵי הַתַּעֲנִיט. וכו' וְכַשְׂמִתְגַּבְּרִים שְׂאֵלוֹ הַשְּׂרֵי הַנֵּזֶל, הֵם סְמוּכִים לְהַדְּבִיר, וְכַשְׂמִתְגַּבְּרִים, אֵזֵי מִשְׁשָׁקִין אֶת הַדְּבִיר לְגִלּוֹת מִצְרֵים, בְּחִינַת מִצְרַיִם הַגְּרוּן, בְּחִינַת (תהלים ס"ט): "נֶחֱרַר גְּרוֹנִי", וְאֵינָה יוֹכֵל לְדַבֵּר שׁוֹם דְּבִיר לְפָנֵי הַשָּׁמַיִם יְהִבְרָךְ. וְעַל יְדֵי הַתַּעֲנִיט שְׂמִרְעִיב אֶת עֵצְמוֹ, הוּא מִשְׁשָׁד מִימֵי הַחֲסִידִים לְחַלְחַל הַגְּרוּן, וְאֵז יוֹכֵל לְדַבֵּר:

תיקון הדיבור

רבינו מבאר באריכות שכדי להשלים את האמונה מוכרחים לתקן את הדיבור, ולברר את האותיות של הדיבור, ולזה צריך בחינת תענית, כדי להדביק את אחורי הקדושה, וע"י התגלות פני הקדושה, שרוצים לינוק משם, ע"י דייקא הדיבור מלקט מהם את כל הניצוצות. וכמו"כ מדגיש רבינו שתאוות אכילה ושתייה הם ראשים שכל התאוות נמשכים מהם, אבל הם עצמם עיקר יניקתם מהדיבורים שאינם זכיים כל כך, כי הם סמוכים לה' מוצאות הפה, והם בחינת שרי פרעה שהוא אותיות הערף, ולכן עיקר התגברותם הוא מה שהם ממשיכים את הדיבור לגלות מצרים עד שאינו יכול לדבר שום דיבור לפני השי"ת, אבל ע"י תיקון התענית זוכים להמשיך מימי החסידים ללחלח את הגרון, וע"י זוכים לדבר, ואז כשנשלם הדיבור מתבטל כל יניקתם ואף כל הניצוצות שכבר בלעו יוצא מהם ומתבטל כל יניקת העכ"ם, וע"י חוזרים כולם אל הקדושה, ונעשה בחינת "שפה ברורה", ואז מתהפכים כל העכ"ם לקרוא כולם בשם ה'.

דיבורים שאינם זכיים

הנה רבינו לא מבאר בפירושו מה הם הדיבורים שאינם זכיים שמהם יניקת הקליפות, אמנם מתוך כללות המאמר מובן שהכוונה למה שהזכיר קודם שכשהאדם עומד ומתפלל אם היה יודע באמונה שלימה שהשי"ת עומד עליו ושומע תפילתו היה מתלהב מאוד ומדקדק ומכוון בדבריו, ומחמת שאינו יודע את הידיעה הזו בלב שם, על כן אין תפילתו בשלימות, והיינו שאין דיבוריו דיבורים זכיים בבהירות וזכות האמונה, ומחסרת האמונה הזאת הוא יניקת הקליפות, ולכאורה צריך להבין האם עד כדי כך חמור עניין זה שמזה הוא עיקר יניקת הקליפות, הלא אין מדובר אפילו בעבירה רק בחסרון שלימות האמונה, ולכאורה איך ייתכן שדייקא מזה יהיה עיקר יניקת הקליפות.

תיקון התענית הוא בשביל להוציא את הדיבור מהגלות

ועוד צריך להבין, שהרי לכאורה אם באמת כל יניקתם הוא מהדיבורים

זעקות של מסירות נפש

שוועה מעמקי לבבו וזו היתה תפילתו: "ריבנו של עולם! אם חלילה לא אוכל לעמוד בניסיון ולא אשאר בטהרתי ובתומתי כבתחילה, איני רוצה לחיות יותר ואבקש ממך שתיטול את נשמתו כאן ומיד!" את התפילה הזאת, עליה חזר מאות ואלפי פעמים, זעק בקול קולות באופן שלמעלה מכוחותיו, עד כדי כך שלבו חישב להיקרע מרוב התאמצותו. והוא אכן חפץ בכך, ובלבד שלא ימרה את רצון בוראו ולא יישל כהוא זה.

אכן ה' היה בעזרו, לאחר ששהה באותו מקום נורא שלוש שנים תמימות! עמד בניסיון באופן מושלם ויצא דך וטהור. כשהגיע זמנו להשתחרר מסיביר ערכו לו האסירים מעין 'מסיבת פרידה'. באותו מעמד בת הכומר נשאה את דבריה וכה אמרה "אם ישנו בחור אחד בעולם שהוא טהור, הרי זה בחור זה". את הדברים האלה הכריזה בקול נרגש בפני הציבור הגדול שהתאסף שם, והיה זה קידוש ה' גדול מאוד.

החסיד רבי לוי יצחק בנדר, שנהג לספר סיפור זה, היה מוסיף בהתפעמות עצומה: "הכרתי את אותו בחור, נטע גורליק, גם לאחר שובו משנות שילוחו, וכה אמר לי 'אם לא הייתי יודע מהרבי, לא הייתי יכול לעמוד בניסיון ההוא. אותי הצילה העובדה שאמנם בלילה הייתי נמצא באותו 'באראק' ועוסק בהסקת התנון, אך בכל שאר הזמן שהייתי בין עצי היער בכפור אימים, וכל כך צעקתי לה', כל כך קרעתי את לבי בזעקות שבר, זעקתי בלי שום הגבלה וצמצום, מוכן הייתי שלבי ייתלש ממקומו ואפול מת על הארץ מעוצם הצעקות שגופי החלש לא יוכל לעמוד בהן, כי מה לי חיים עלי אדמות אם חלילה אתנתק מבוראי כמלוא הנימוג?!"

"כאשר שמעתי את דיבורי האמתיים של נטע" סיים רבי לוי יצחק, "החלו עיני לזלוג דמעות. בעמקי לבי קנאתי בו על שזכה לעמוד בניסיון שזכה. אשרי חלקו, חשבתי לעצמי, בחור בזמנו זכה לעמוד באופן נפלא כזה בניסיון על ידי התבודדות, ותפילה ושוועה לה' יתברך!"

(ע"פ הספר 'דיבורי אמונה')

נטע גורליק היה בחור ממשפחה חב"דית מהעיר באברויסק שבמחוז מוהילוב ברוסיה הלבנה (כיום בלארוס). יד ההשגחה הביאה אותו לעיר אומן, שם הרבה להסתופף במחיצת חסידי ברסלב והושפע עמוקות מהליכותיהם. מנהגם לצאת בכל יום ליער ולערוך התבודדות - שיחה אישית בין האדם לבין קונו - שבתה את לבו. הוא סיגל לעצמו הנהגה זו, אשר האירה את חייו באור יקר.

זעקות שבקעו את הרקיעים

כאשר הכביד השלטון הקומוניסטי את עולו ורדף את שומרי הדת, סומן הבחור נטע כ'אויב המהפכה' שיש 'לחנכו מחדש'. הוא נאסר ונשפט לשלוש שנות עבודה בסיביר. בבואו למפקדה הראשית של המחנות, נשא חן בעיני המנהל והלה הטיל עליו עבודה קלה יחסית, להיות האחראי על ה'באראק' - כמין מחסן שבו נמצא תנור ההסקה המרכזי. בסיביר, בה רוב האסירים נשלחו לעבוד מבוקר עד ליל ביערות הקפואים, נחשבה עבודה זו לזכיה מיוחדת במינה, שמובנה לשהות באולם מוסק וחמים בלב סיביר הקפואה.

אולם אליה וקוץ בה. באותו מקום הועסקה גם בתו של כומר שנספטה אף היא, ונטע נאלץ להתמודד עם ניסיון יומימוי, וזאת כשהוא רחוק ומרוחק ממשפחתו וממכריו. במצב רגיל היתה ההשתכנות במקום זה משאת נפשו של כל אסיר בסיביר, אולם כאשר שהייתו מלווה היתה בניסיון קשה כזה הפכה השיחה הנעימה לקשה ומרה עד מאוד עבור בחור ירא אלוקים כמותו. מה עשה הבחור, שכבר זכה לטעום מאורו של רבינו יודע מסוד התפילה והזעקה לה' יתברך? יוצא היה יום יום היערה וזועק לה' בקולות

לחידוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל לחידודא מהי "הצלחה שבכל ההצלחות, הישועה שבכל הישועות, הטובה שבכל הטובות, והתכלית מכל התכליות"? ליקוטי תפילות ב' תשובה לחידה הקודמת: מהי המידה הגרועה מכל המידות רעות שבעולם, העוקרת ומכלה את האדם משני עולמות, יותר מכל התאוות?? מידת המחלוקת!! ליקוטי הלכות, ריבית ה. כז, ע"ש הזוכה: אהרן לעבאוויטש מאנסי זכה בשובר זכיי ע"ס 100 ש"ח עבור טיסה לאומן

לכבוד מערכת עלה לתרופה רצינית לקשר את עניין הפרשה לתורה הזמנית, ולבאר את מושג הדיבור הנאמר בתורה.

הנה באות ד' רבינו אומר: וְהַשְׁלִים אֶת הָאֲמֹנָה, הֲיֵנִי לְקָרֵב אֶת הָרְחוֹקִים פְּנִי, צְרִיף מִתְחַלֵּה לְהַעֲלוֹת נִיצוּצֵי אוֹתוֹתֵי תְּבַר.

וְשִׁפְתֵי תְּבַר אוֹתוֹתֵי תְּבַר, אֲנִי הוֹפֵךְ אֶת עֲצָמוֹ תְּבַר, וְקִלְקֵט הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוֹשָׁה מִבְּיַד הַקְּלִפּוֹת, וְנִשְׁאָרִים הַקְּלִפּוֹת בְּלֹא חַיִּית...

וְזֶה בְּחִינַת: אֲזַי אֶהְפֵּךְ אֶל הַעֲמִים שְׂפָה בְּרִיָּה, שְׂפָה בְּרִיָּה, הֲיֵנִי תְּבַר שִׁפְתֵי תְּבַר מִבְּיַד הַקְּלִפּוֹת אֶת עֲצָמוֹ אֶל הַעֲמִים, פְּנִי לְקִלְקֵט מִקְּדוּשָׁתוֹ נִיצוּצוֹת הַקְּדוֹשָׁה. וְאֲזַי תִּקְרָא: "לְקִרְאָה כֶּלֶם בְּשֵׁם ה'", שִׁפְתֵי תְּבַר כֶּלֶם בְּאֲמוֹנַת יִשְׂרָאֵל!

וכל אחד שואל מה פירוש עניין ניצוצי הדיבור, שנעשה על ידו התיקון והיכן זה בחיים שלי?

והעניין, שהאדם נקרא מדבר, וכח הדיבור מהותו הוא התגלות הקשר, היינו ששני בני אדם שרוצים לקשר את ליבם או שכלם ולשתף אחד את השני ברגשותיו או דעתו צריכים לפתוח את הפה, וזה יתרון האדם על שאר הברואים, שהוא יכול לתקשר!

ובעומק, כל מטרת הבריאה היא שהעולם וכל הגשמיים שבו יתקשר עם הקב"ה, ויגלה את הקשר הפנימי שלו עם בוראו.

והנה יש כאן תקלה, והיא, שלכסף, ולשולחן, ולבית, ולאכל, ולכל החיות וכו' אין להם פה לעשות את זה, והיאך יבואו לתכלית שהיא גילוי הקשר שלהם עם הקב"ה?

אך בדיוק בשביל זה אנחנו כאן בעולם, כדי לתקן את הבעיה הזאת, שהרי לנו יש פה, ואנחנו משתמשים בבריאה ואם אנו יודעים לעשות זאת בכוונה הרצויה בהתקשרות לבורא, אזי אנו מחברים פה לכל דבר, ומעלים את הדיבור מכל הבריאה.

זה נקרא להעלות את ניצוצות הדיבור, וזה כל עניין בירור הניצ' המובא בספרים!

ובתורה ס"ב רבינו מלמדנו מהי הכוונה שצריך לכוון כדי שעל ידה נעשה את הפה ונעלה את הדיבור?

הוא מה שאומר רבינו באותו שצריך שידע האדם כי תקדושי בְּרִיָּה הוא סֶפֶת קֵל תְּסַבּוֹת וְעֵלֶת קֵל הַעֲלוֹת, וְאִין צְרִיף לְשׁוֹם סֶבֶר. וְנִקְנְנוּ בְּאֵלֵי הַסֶּבֶת, צְרִיף לְהַאֲמִין בְּתִשְׁמֵם יְתְּבַרָּה לְבַד, וְלֹא לְעֲשׂוֹת מִתְּסַבּוֹת עֶקֶר.

וכן כשעוסק בפרנסה ומתקשר רק עם הקב"ה ולא עושה מהסיבה

עיקר אזי בעצם מקרב את הרחוקים, והרחוקים זה כל הבריאה שאין לה פה, ולכן כל עוד לא בא האדם אזי היה נראה שלא קשור חלילה לקב"ה ולכן היה רחוק, ועתה כשהיהודי פתח פיו לבקש מהש"ת את ההצלחה, בכך פתח גם את פה הגשמיות.

בפרשה מסופר על בלעם שניסה לקחת את כח הדיבור הקדוש של היהודי, ולגלות ליהודי בזה עצמו את הניתוק וחוסר הקשר, ולכן בא לקלל בפי, ורצה לעשות זאת במקומות שישראל חטאו בעגל וכו' [ע' רש"י בפרשה] ולכן היה מסוכן מאוד.

והנס היה שהש"ת גילה את אהבתו לעם ישראל ואת כוחו הבלעדי בדיבור, והשיבונו נועד להתקרב ולא להתרחק.

ונפתח פה האתון שזה שיא הריחוק [אשתי של בלעם], ואפי' שם התגלה שהפה הוא להתקרב לה' ולגלות אהבת הש"ת לישראל ושהוא יעילת העילות ובכך יתקן כל הבריאה.

ומכאן בין כ"א מה פועל בהתבודדות, שמביא את העולם הגשמי שלו ומספר לקב"ה וכן עושה פה בארץ בלעז את כל החסות, ולגלות הקשר.

אלעזר בלי. ירושלים.

שאינם זכים, שלכאורה הכוונה לדיבורים בלי שלימות אור האמונה ובנ"ל, אם כן התיקון היה צריך להיות להתחזק לדבר הרבה דיבורים קדושים, ולחזק את עצמו באמונה שמלא כל הארץ כבודו ושהש"ת עומד עליו ושומע כל דיבור ודיבור, עד שיצאו הדיבורים בבהירות ובזכות ובהתלהבות וממילא לא יהיה להם יניקה, שהרי כל יניקתם הוא משם, ולמה נצרך התיקון של תענית, שלכאורה משמע שעניינה לשבר תאות אכילה כי היא שורש כל התאוות, שהרי נתבאר שאמנם האכילה היא שורש כל התאוות, אבל התאוות האלו עצמם יניקתם מהדיבורים שאינם זכים, אם כן לכאורה שם צריך להיות עיקר העבודה והתיקון, לזכך את הדיבורים וממילא לא יהיה להם שום יניקה, ולמה נצרך דווקא התיקון של תענית.

אלא שבאמת המתבונן בדברי רבינו יראה שבאמת עיקר נקודת התענית היא לא בשביל לשבר תאות האכילה, אלא בשביל זה עצמו להוציא את הדיבור מהגלות, כי מחמת יניקת הקליפות האדם לא מסוגל לפתוח פיו ולדבר לפני הש"ת, וזה עצמו מה שמגלה רבינו כאן מדי העצה והתיקון שעי"ז יוכל האדם לפתוח פיו בתפילה ולשפוך לבו לפני הש"ת.

כי באמת המציאות הזאת שאדם לא יכול לדבר דיבור לפני ה', הוא מחמת יניקת הקליפות שהם ראשי התאוות, שלוקחים את הדיבור אליהם, ועומק הדבר שבאמת כל הכח שלהם הוא הדיבור עצמו שהם יונקים מהם, שהם האותיות שנפלו אליהם, וזה עצמו הוא

כדי שהאדם ירד לשם ויברר ויעלה את האותיות האלו שזה עיקר העבודה והתיקון, ורק עי"ז יוכל האדם לבוא לשלימות הדיבור

בקדושה מתוך בהירות אור האמונה, כי אי אפשר להתחיל עם אור האמונה, וגם אם אדם ירצה מאוד להיות עם הארת האמונה בתכלית, ויחליט לחזק את כל מחשבותיו בהתבוננות זו איך הוא עומד לפני הש"ת והש"ת שומע כל דיבור ודיבור שלו, לא יצליח בזה, כי יש כאן עניין שרשי ועמוק שהדיבור בגלות, והוא משרשי תיקון

הבריאה שהאותיות נפלו למקום הקליפות כדי שנרד לשם ונברר ונתקן את הדיבור, ורק עי"ז הידידה למקום הזה יכולים להוציא את הדיבור מהגלות, וממילא כבר אין להם כח להסתיר את אור האמונה, [כי כל כח ההסתרה הוא מכח הדיבור שנפל אליהם], ואזי יכול האדם

לדבר דיבורים לפני הש"ת באור האמונה. וההתחלה הוא עי"ז תענית, שתלוי בעיקר בקבלת התענית, וענייני ההבנה והרצון להתחבר להש"ת מתוך המוחין דקטנות, ודייקא בתוך הקטנות בלי מוחין גדולות, כי אם יהיה מוחין גדולות יהיה להם יניקה, וזהו עניין התענית שהוא הדביקות בהש"ת מתוך המקום של קטנות שהוא בחינת אחורי הקדושה, ועי"ז מעלים את הדיבור מהגלות, [ובחינת התענית אצלינו הוא במה שאין אוכלים ושותים קודם התפילה כמבואר בדברי מוהרנ"ת, ואף שלפעמים נדמה לאדם שאם ישתה יהיה לו מוחין גדולות בתפילה, ייתכן שבאמת יהיה לו גדלות המוחין, אבל את הארת האמונה במקום קטנות המוחין לא יהיה לו, וזה עיקר תיקון הדיבור ועיקר עבודתנו בזה העולם].

התחלת הדיבור היא דייקא מתוך קטנות המוחין
וממילא מובן שאותו בחינה הוא גם בעניין הדיבור עצמו, שאי אפשר תמיד להיות במוחין גדולות, ואדרבא על פי רוב ההתחלה היא דייקא מתוך מוחין דקטנות, [וכמבואר בליקו"מ סי' רעט]. כי צריך להעלות את הדיבור ממקום הקליפות ששם הוא בחינת קטנות המוחין [בחינת אחורי הקדושה], ודייקא כשהאדם מתגבר במקום הזה לגלות את אור האמונה גם במקומות הרחוקים שהוא בחינת קטנות המוחין, עי"ז יוצא הדיבור מהגלות וזוכה להארת האמונה ואזי יכול לזכות לדבר דיבורים לפני הש"ת בהתלהבות ומתוך הרגשה שהש"ת עומד עליו ושומע כל דיבור ודיבור שיוצא ממנו.

מגוש כאן לראשונה באדיבות מכוון מאירת עיניים - פרויקט התורות הקצר - ביאורים. לקבלת השיעורים המקולטים על תורה ס"ב יש למנות: yotamatar@outlook.co.il

תורה ס"ב [ט]

טעם גן עדן

למה אין דיבורים בהתבודדות?!

א] הסיבה שאין לאדם דיבורים בשעה שמתיישב לדבר עם השם יתברך, הוא מחמת חסרון אמונה, כי אילו היה האדם יודע בלב שלם שמלא כל הארץ כבודו, והקדוש ברוך הוא עומד עליו ושומע כל דיבור ודיבור מתפילתו, בוודאי היה לו מה לדבר עם השם יתברך.

שהרי כל אדם מסתובב במשך הרבה משעות היום עם מחשבות ובלבולים, טרדות ועגמת נפש. ובכל פעם שאדם פוגש בחבירו, יש לו תיכף מה לדבר עמו, להתאונן ולהתלונן, להשיח את הלב באיזה עגמת נפש, ולמה כאשר רק מתיישב לדבר עם השם יתברך, הכל נשכח ממנו, ואין לו מה לדבר.

ואם תאמר שמה באמת אין לו שום דבר להתפלל עליו, ואין לו שום עגמת נפש וצער, אזי אדרבא, היה צריך להיות שיהיה יכול לפתוח הפה בהודיה הלל ושבח, ולמה נסגר הפה עד שאין יכול לדבר.

ב] אין זאת, אלא מחמת הקושיות והאפיקורסות שיש בליבו, שלא נתברר אצלו בבירור גמור שבוודאי השם יתברך עומד

עליו. ולא שהוא חס ושלום אפיקורס אמיתי, שהרי כל אחד בדעתו מודה על מציאות הבורא, ואם יבוא כופר גדול ר"ל ויברר דיבורי כפירה, בוודאי יקום עליו כל אחד בקול מחאה גדולה ויזעק את זעקת האמונה. אך כל זמן שאין מעוררים אותו לעמוד מול שאלות של כפירות, הרי הוא שוכח לעורר במחשבתו מחשבות של אמונה, ואינו שם לב לכך שהוא באמת שוכח מהמחשבה הפשוטה שהשם יתברך עומד עליו.

ג] ועל כן אומר רביז"ל במאמר זה, שכאשר אדם רואה שאינו מתלהב בתפילתו, שידע נכוחה שהוא מחמת שיש לו אפיקורסות בלב, ואינו משתדל לעורר את עצמו למחשבה האמיתית ממציאות השם יתברך. וכאשר אדם יודע ידיעה זו, אזי מתעורר בו זעזוע, שהרי מי רוצה להיות כופר, וכך יעורר את עצמו לחשוב מחשבות של אמונה, וממילא יכול שיתעוררו אצלו דיבורים להשם יתברך.

ד] נמצא שעיקר הגיעה בהתבודדות הוא לא רק להתייגע לדבר עם השם יתברך, אלא העיקר להתייגע במחשבה לחשוב מחשבות של אמונה, ואזי ממילא יהיו לו דיבורים.

מבטן שאול שוועתי

ישראל שגויים חוזרים בתשובה ויהודים אינם חוזרים (כמובא בילקוט שמעוני רמז תקמט), אבל למעשה אסור היה לו לעשות זאת. כי אף שהוא חשבה לטובה למען שמו יתברך עבור בניו בחייו, אבל אין חכמה ואין תבונה לגדל ה' ולכן השליכו ה' לבטן שאול, שהדג בלעו, והיה עלול לפלוט אותו ולהרוג אותו. נמצא שהיה במצור לה ובמים עדים, והעצה אז היתה: לצעוק ולשווע אל ה' - "מבטן שאול שוועתי".

ובאמת הרי הוא היה אשם בחיוב מיתה, והיה יכול לי פול בייאוש נורא, אבל לא ולא; עכשיו היא העת לעזוק להשי"ת גם בכל מצב שהוא נמצא.

ועל כן הביא רבינו פסוק זה "מבטן שאול שוועתי", אשר המשך הפסוק הוא: "שמעת קולי", הקב"ה שומע גם מבטן שאול, כי אם לא, לא היה נכתב בתנ"ך, כי כל מה שנכתב בתנ"ך הוא לדורות עולם. כי הרי היו גזמאות של נביאים, כפליים מיוצאי מצרים, ומה שלא היה לדורות עולם לא נכנס בתנ"ך (כמו שאמרו חז"ל במגילה יד.).

ולכן תפס רבינו פסוק זה "מבטן שאול שוועתי" שזה ממשיכים הצדיקים שיהיה "שמעת קולי"... וזה עולה גם על הגרוע שבגרוע מבטן שאול ממש, משאול תחתיות ומתחתיות, משם זעק ושווע אל השי"ת.

זה היה ענינו של רביה"ק שהוריד לעולם. ואם העולם היו שומעים ומבינים זאת, היו המונים המונים באים ומתקרבים להשי"ת, שהרי רק הייאוש מונע מלהתקרב להשי"ת.

מוהרנ"ת מספר שפעם אחת, כאשר שכב רביה"ק על משכבו, ומוהרנ"ת עמד בפניו והשתוקק לשמוע דיבור מפיו הק', נזרקו דיבורים אלו מתוך פיו הקדוש של רבינו 'דער עיקר איז "מבטן שאול שוועתי" - העיקר הוא "מבטן שאול שוועתי" (שיחות הר"ן שב).

בפשטות, הייתה כוונתו של רביה"ק שימסור זאת מוהרנ"ת לכל אלו שנפלו לשאול, שלא יתייאשו מן התפילה, וגם מבטן שאול יזעקו להשי"ת, אמנם אפשר לפרש מאמר זה כי הנה פסוק זה אמרו יונה הנביא, ויונה הנביא היה גדול מאד, כמובא מהאר"ה הק' שהיה משיח בן יוסף (שער הגלגולים הקדמה לב), ועליו נאמר "עד כי יב"א שילה" (בראשית מט י), יב"א ראשי תיבות יונה בן אמיתי (רמ"ז על הזוהר חיי שרה), והיה תלמיד מובהק של אלישע הנביא (ספרי זוטא פי"ד), ומובא שהוא הבטיח להעלות את הלווייתן ממצולות הים (פרקי דרבי אליעזר פ"י), וכי יכול ילוד אשה לשער ולהעריך סוד זה של ההתעסקות עם הלווייתן המיוק לצדיקים.

אך על אף גודל מעלתו אמרו יונה הנביא "מבטן שאול שור עתי", וזה מחמת שהיה בו נדנדוד של חטא, כמובא בחז"ל שיונה היה כובש נבואתו (סנהדרין פט.), וכובש נבואתו חייב מיתה. ואף שהיה ליונה רצון טוב, כי ידע שאנשי יונוה ישובו בתשובה, ויהיה בזה למעלה קטרוג על עם

עומק הפרשה

להפוך את הקללה לברכה

שורש כח ה'נפרדות' היא מדת המלכות מדה זו ירדה בעת הבריאה לעולמות הנמוכים יותר וכך היא יורדת לשם מדי יום, ועבודתה היא ללקט את הנקודות שהאדם מאותם מקומות נפרדים ורוחקים ולהעלות את כולם להשי"ת, ועל כן מדת המלכות מהותה הסתרה והעלמה לכבוד השי"ת.

גם כח הדיבור נמשך ממדת המלכות, ולכן אם מדברים בו דיבורים שאינם טובים, הוא מנתק את האדם מהברכה והמשכת השפע כראוי, והופך את האדם ואת חיותו לדבר של 'קללה' והעדר השפע רח"ל.

באותו הדור היו שני אנשים שהיו אחוזים בכח הדיבור - זה לעומת זה, משה רבינו ולעומתו בלעם הרשע, כמו שאמרו חז"ל (במדב"ר כ, ד) משה אין כחו אלא בפיו, אף אנו נבוא כנגדו עם אדם שכחו בפיו, בכח זה היה בלעם מחבר את האדם לדיבור הגרוע ובה מנתק את השפע שלו, כל כך היה גדול כוחו עד שאמרו חז"ל שלולי הפך השי"ת את הטבע לא היה נשאר מאומה מישראל.

אך לעומת בלעם נעמד משה רבינו, וביטל את קללתו באופן פלאי, חיבר את ישראל לדיבורים טובים וקדושים, ובה המשיך את השפע כסדרו היישר מהקדושה.

כח זה המשיך משה רבינו לדורות עולם בתוך הדיבור, כשהאדם מדבר דיבורים קדושים של תורה ותפילה הוא מחבר את כל העולם לשרשו ובה הוא ממשיך שפע ברכה וקדושה לו ולכל העולם.

(ע"פ ליקו"ה הכירות ב ובדברי נועם ועוד)

לא תאור את העם כי ברין הוא:

את עומק ענין הקללה, את אחיזת בלעם בכח זה ואת הדרך בה תיקן משה רבינו קללה זו מבאר מוהרנ"ת, כי הבריאה מורכבת משני חלקים, הנקראים כסדר ושלא כסדר, חלק מהבריאה ברא השי"ת באופן שכבודו מתגלה שם באופן ישיר וברור, ועל כן התורה היא קדושה ברורה, ולעומתה, בגשמיות הקדושה מוסתרת מאד, ויש גם דברים רחוקים יותר, שבהם הקדושה מוסתרת יותר ויותר.

עבודת האדם היא לחבר גם חלקים אלו אל הקדושה ולהאיר בהם את חלקי הקדושה הנסתרים בהם, דוגמה לדבר, לכל אדם יש שעות 'קדושות' בהם הוא עוסק בתורה ותפילה, ולעומתם יש לו גם שעות אחרות, בהם הוא עוסק בדברים הנפרדים לכאורה מהשי"ת, במשא ומתן באכילה, הקדושה שבשעות אלו נסתרת מאד, אבל עבודת האדם היא לחבר אותם אל הקדושה, על ידי שיעשה את משאו ומתנו באמונה ובכשרות, ובעיקר על ידי שיזכור שגם כשעושה משא ומתן הוא מתקן את העולמות העליונים ואת הדברים שהוא עוסק בהם (כמובא בליקו"מ לה, נד ועוד).

כשהגשמיות נפרדת לעצמה גם השפע אינו מגיע אליה כראוי, אלא המקטרגים וכל העולמות הפגומים יונקים ממנה, וגם כשמגיע לאדם היא מגיעה אליו כממון שאין בו ברכה, שפע שאינו מקרב אותו להשי"ת אלא מביא אותו לגשמיות, והרגשת חסר תמידי, שפע שעליו אמרו חז"ל 'יש לו מנה רוצה מאתיים'.

להתבודד וליישב דעתו לבקש עצה בחינוך

במאמרים קודמים [פרשת קורח] הרחבנו בענין הסבלנות, שצריך סבלנות גדולה עד שמוצאים את העצה הנכונה לכל בעיה וקושי בחינוך.

כי זאת צריך לדעת שכל בעיה, כל קושי וכל צער יש לה 'עצה'. השם יתברך מקדים רפואה למכה, והכין עצה לכל דבר. ועיקר הצער שיש בכל קושי הוא מחמת שהעצה נעלמת, ואיננו יודעים היכן היא נמצאת.

ודבר זה צריך להיות ברור כשמש, שיש לכל דבר עצה. אמנם לא תמיד הפתרון היא פתרון שהיינו רוצים לשמוע, ולא תמיד התוצאה של אותה עצה היא תוצאה שאנו מצפים אליה, אבל היא העצה של השם יתברך שהוא ברא את העולם וברא את הבעיה, ורק דרך העצה שלו נוכל לבוא לפתרון הבעיה.

ועל כן צריך האדם לבקש מאוד מהשם יתברך שיאיר לו את העצה הנכונה - העצה הכתובה למעלה לכל בעיה. ומי שרוצה לראות הצלחה בחינוך, זוהי העצה היחידה והעיקרית, לבקש מהשם יתברך שיאיר לנו הדעת להבין עצות נכונות איך להתנהג בכל מצב ובכל קושי.

כי חוץ מהתפילה הרגילה שצריך לבקש מהשם יתברך שנוצה לראות נחת וכו', יש לבקש הרבה מהשם יתברך עצות נכונות, שיאיר לנו הדעת להבין בכל פעם איך להתנהג, ועל ידי איזה עצה נוכל לצאת ולהיחלץ מהקושי. וכמו שכתוב על הפסוק 'כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל', ותרגם האונקלוס, שהכח של השם יתברך שמייע לאדם בפרנסה הוא המשכת 'עצות', והיינו שהשם יתברך הוא הנותן לך את העצה מהיכן להמשיך פרנסה.

ויש לבקש ולהתחנן מהשם יתברך לספר לפניו בפרטי פרטיות כמו שמדבר עם רעהו, על הקושי הפרטי שיש לו עכשיו עם איזה בן. והעיקר הוא, שיאמין שישנם עצות לכל דבר, וצריך רק לגלות את העצות.

ומי שמתפלל על עצות, רואה ישועות הרבה יותר מתפילה רגילה. כיון שהשם יתברך בדרך כלל מסייע לאדם באופן שהישועה מלוכט בדרך הטבע. ולכן כשאדם מתפלל ומבקש רחמים מהשם יתברך שיאיר לו העצה איך להסתדר בענין פלוני שצריך עזרה עם בנו או איך לסדר יותר את הסעודת שבת וכדומה, אזי יוכל לראות במשך הזמן שמתפלל ומתחנן, שהשם יתברך מאיר לו בדעתו איזה עצה.

וענין זה הוא בכל ענין וענין בחינוך, הן בבעיות קטנות שמציקות לאדם בחינוך בניו, אם יתפלל, ימצא בכל פעם עצות ופתרונות.

והן בבעיות קשות ומסוככות שנדמה שאין שם תקווה, ואם יצעק להשם יתברך ויהיה לו סבלנות לבלי לדחוק השעה, יוכל להתחיל להבין עצות איך לצאת מכל סיבון שהוא. לאו דווקא שימצא פתאום איזו עצה גדולה שלא ידע ממנו עד היום, סוג של ישועה שבנו יקום בבוקר בדרגת צדיק הדור, אלא שיבין בדעתו כל מיני עצות קטנות איך להתחיל תהליך, ללכת פסיעה אחר פסיעה, עצה אחר עצה, ביישוב הדעת.

איך זוכים לדעת להתבודד?

א[ראשית דבר יש להתפלל על זה בעצמו שיזכה לקיים עצת רביז"ל לשפוך שיחו לפני ה' בכל יום ויום.
ב[התפילה הוא כמו כלי זיין, כמובא (ליק"מ סי' ב'). ור' נתן ז"ע כתב לבנו (עלים לתרופה אגרת רצ"ט): שכמו איש חיל פשוט כשרוצה לצאת למלחמה הוא צריך ללכת לבית המלך ולבקש מהשרים שיביאו לו כלי זין, וצריך לבקש מהם שילמדו אותו תכסיסי מלחמה עד שידע ללחום היטב, כך צריך האדם ללמוד מהצדיק את הלימודים הנפלאים של התבודדות.

כי לא די רק לעורר שצריך להתבודד ולהשיח ליבו לפני ה', כי בוודאי כל יהודי היה מרוצה לעסוק בזה לדבר עם השם יתברך. הקושי העיקרי הוא זה בעצמו שהאדם הוא שאינו מצליח להתבודד, ועל כן מתייאש.

הועצה היא לקחת ברצינות את הספר 'השתפכות הנפש' שם מרוכזים כל הדיבורים הנפלאים של רביז"ל ור' נתן ז"ע בענין התפילה והתבודדות, וללמוד שם היטב

היטב סעיף אחר סעיף, ללמוד דרכי התבודדות.

הרבה טועים לחשוב כאילו הספר 'השתפכות הנפש' הוא ספר שרק בא לעורר את חשיבות התבודדות, ועל כן יש מזלזלים בספר הזה, לחשוב שהם כבר יודעים את חשיבות מעלת התבודדות, וכבר אינם צריכים לעסוק בספר הנפלא הזה. אך האמת היא שמי שיתיישב היטב על הספר הזה, ללמוד לאט לאט, אפשר גם עם חברותא או בחבורה, סעיף אחר סעיף, לסכם, ולדעת להגדיר מה נאמר בכל סעיף, אזי ימצא שם הרבה עצות למעשה איך להתבודד.

ובאותה האגרת כותב ר' נתן ז"ע לבנו, שידע שבכל לשון ולשון של רביז"ל יש לו כח מיוחד לעורר ולחזק את הלב לעסוק באותו העניין. ואם רביז"ל כינה את עסק התפילה בשם 'כלי זין', יש לנו לשים לב ללשון הזה, ולהתייחס לענין התבודדות ממש כמו שמתייחס האדם המקבל לידי כלי זין, שבוודאי יחפש להתאמן אצל גדולי שרי הצבא איך להילחם באותו הכלי זין.

◆ שֶׁבֶת שֶׁפְּכִי: בשבת קודש זו, מתאחדים אנשי שלומינו תחת דגלו של רביה"ק אשר קרא והזהיר לכל החפץ לחוס על חייו - לעסוק מדי יום בהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו. מדי שנה בשבת קודש זו - פרשתי בלק, נעלה על נס את עצת העצות של רביה"ק, הן בשיעורים הקבועים, הן בשיחת חברים, וכמובן - כל אחד בינו לבין ק'ונו. גם כאן ב'עלה לתרופה', הוקדשו המדורים השונים לחזק ולהתחזק בעצת ההתבודדות. עם ה' חיזקו ונתחזקה!

◆ קוֹמֵי רוֹנֵי בְּלִילָה: יצא לאור במהדורה מחודשת ומאירת עיניים סדר 'תיקון חצות' השלם ע"י מכון 'קומי רוני'. ניתן להשיג בנקודות ההפצה במרכזי הסידר ברסלב. הפצה ראשית: 0527179890.

◆ הופיע! המהדורה שרבים ציפו לה: הספה"ק ליקוטי מוהר"ן במתכונת 'שפה ברורה', בה הפיסוק העשירי וחלוקת הקטעים הנרחבת, מועילים מאוד להבנת הדברים והקשרם, ומסייעים מאוד לשינון וזיכרון. ב' כרכים. סבסוד מיוחד לשיבות ובתי כנסת. הפצה ראשית ומשלוחים: 029906646.

◆ אומן: קול רעמי התותחים באוקראינה ממאנים לחדול, ועלינו מוטלת חובת היום להעתיק בתפילה להשיל'ת שיסורו המניעות, ונזכה גם השנה לקיים את צוואתו הק' להתקבץ אצלו יחד בימי הכסא.

◆ אשר על כן, בארגון 'יפוצו' יצאו בימים אלו במבצע תפילות נרחב לאמירת ספרי תהילים, תיקון הכללי, ותפילה ע"ו מליקוטי תפילות תנינא. הגרלות ענק לתינוקות של בית רבן, ולכל הגילאים. לפרטים נוספים, היכנסו לשלוחה 1 בקו התפילות של 'יפוצו': 026734318.

י"ל ע"י מכון עלה לתרופה
בבל עניין או להצטרפות למועדים בדוא"ר
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית: 02-8080148
במקרים מיוחדים:
054-8591148 | 053-3175211
המערסות נסגרות מידי יום ראשון בשעה 19:00

הלכה פסוקה

מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א | מוצ' בעיר בית שמש יצ"ו

התבודדות כהלכה בשבת

קצת מדיני 'הוצאה' במקום שאין עירוב

א. במקום שאין 'עירוב', אסור להוציא חפץ מהבית לרחוב, או להפוך, וכן לחדר המדרגות, או ממנה. וכמו כן במקום שאין שם עירוב - אסור לטלטל חפצים ארבע אמות, שהם כ - 2 מטר (שו"ע סימן שמו, ובסימן שאוסימן שג).

ב. 'שדה' או 'יער', בדרך כלל נחשב כמקום שאינו מוקף עירוב, ועל כן אף אם יש עירוב בעיר, אסור להכנס לשם עם חפצים האסורים בהוצאה, וכן אסור לטלטלם שם ארבע אמות.

ג. ולפיכך, במקום שאין עירוב או מי שעתידי לצאת למקום שאין עירוב - אזי בערב שבת או לפחות לפני שיוצא מהבית, מחויב לבדוק את כיסי בגדיו אם יש בהם דבר שאסור לצאת בהם, בפרט בדברים השכיחים להמצא בכיסים (שו"ע רב ז. מש"ב שנו).

ד. מי שיצא עם חפץ שאסור להוציא, יעשה כך: לא יעמוד אלא ימשיך ללכת, וישמטוהו בשינוי, והיינו: אם אוחזו בידו, ישימטנו מייד ולא יניחו על גבי הקרקע. ואם מונח בכיס, יפוך את הכיס כדי שהחפץ יפול. וכן יעשה אף אם כבר נעצר מהילוכו, אלא שלכתחילה לא יעמוד (שו"ע רסו יב מש"ב שם. שמירת שבת כהלכתה, יח טו).
ובכל אופן צריך להשאיר שם את החפץ עד מוצאי שבת. ואם החפץ יקר ואינו יכול להשאירו שם, ישנם כמה עצות איך להחזירו למקום המשומר, ראה בה"ל,

הנמצאים על הבגד או בתוך הנעליים, אם הוא דבר 'מועט', מותר בהוצאה או בטלטול. מה שאין כן אם הם 'מובים' שמקפיד עליהם להסירם, אזי אסורים בהוצאה ובטלטול.
- אבן או עפר שנכנסו לנעליים, אם הם מפריעים להליכה, צריך להוציאם ולא ללכת עמהם (שש"כ יח הערה קפג. וכן ראה בהלכות אב"פ ח).

- אם יש בכיס 'מעט פיורים' או לכלוך מועט המצטבר בפניות הכיסים, מותר לצאת כך, ואין חיוב להפוך אותם ולנקותם (שם).

ח. אסור להוציא דבר מאכל המונח בפיו, ויש מחמירים לנקות את הפה משירי האוכלים קודם שיוצאים למקום שאסור לטלטל שם, והמיקל יש לו על מי לסמוך. אמנם אם הוא באופן שהם מפריעים והיה רוצה להסירם מפיו, יש להחמיר ולא לצאת כך (שש"כ הערה ח).

ט. מגבת. אם לובשים אותה על הראש או על הצוואר, והכוונה שתתן עליו מפני הרוח או הקור או השמש, מותר לצאת עמה כך. אבל מי שלובשה רק כבדי שיוכל לטלטלה, ראוי להחמיר, כיון שכיום אינו דרך לבישה בכך כלל, ובפרט בקיץ (ראה: מש"ב שא קלב. שש"כ מח הערה קפד. אך ראה במש"ב יד רישו, שא 88).

י. גידי וכדומה שנתנו בתוך הכובע על מנת שיתאים לראש, מותר לצאת עמהם. אבל אם מונח שם שלא לכוונה האמורה, אסור לצאת עמהם (שש"כ יח א).

ואין כאן מקומו להאריך בהם.
ה. שעון יד אין לצאת עמו למקום שאין שם עירוב וכן אין לטלטלו שם ארבע אמות. ויש שהתירו 'שעון זהב' כזה שהיה הולך עמו אף אם אינו פועל. ויש שהקילו עוד יותר, והתירו אף שעון רגיל. ולמעשה, ירא שמים לא יצא בכל שעון שהוא. והרואה את העונד שעון במקום שאין שם עירוב, יזכיר לו את האיסור שמוא שכח והוציא, אבל אם הוא רוצה לסמוך על המתירים, אי אפשר למחות בידו (ראה כל זה שש"כ יח חזו). וכן נראה שמי ששכח ויצא עם שעון יד, ואין לו מקום להשאירו היכן שנזכר בו, המיקל לחזור עמו הביתה, אין למחות בידו. אך כמובן שכל זה אמור רק כשהשעון ענוד על היד כרגיל. אבל אין שום היתר להחזיקו ביד או בכיס אפילו כשהוא קשור בשרשרת לבגד.

ו. משקפיים. 'משקפי ראייה' שלובשים אותם תמיד, מותר ללכת בהם כשמרכיבם

כדרכו (וכן מנהג העולם, ואין חוששים לדעת החור"א האוסר כי שמו יפלו ויבוא לטלטלו, כי המשקפיים בהננו מהודקים היטב). אך יש להזהר כשרוצים לנקותם ובפרט כשיורד גשם, לא ללכת עמהם כשמחזיקים אותם ביד (ראה כ"ד: שש"כ יח טו - יח הערה מז. מש"ב שא מד, ובהוצאת דרוש יח 31). 'עדשות מגע', דינם כמשקפי ראייה. אמנם מי שעדיין לא התרגל להם, ויש חשש שיסירם, אין לצאת בהם.

ז. לכלוך שיש בבגד או על הבגד או בנעליים:
- לכלוך או חוט דק או 'עלה' וכדומה,

החיזוק השבועי

זוהי: "מי מנה עפר יעקב", מי יוכל למנות ולשער יקרת קדשת כל פסיעה ופסיעה שדורכים על העפר כשהולכים לדברים שבקדשה כגון לבית כנסת ולבית מדרש ולקבל פני רבם בקדשה ולשפך שיהם בהתבודדות לפני השם יתברך, שמכל פסיעה ופסיעה שדורכים על העפר נעשים תקונים וישגשועים גדולים למעלה שאי אפשר למנותם ולשעורם: ליקוטי הלכות, רבנות השחר ה, פז. עי"ש ויערב לך!

יהלום

פי מי שירגיל עצמו לנהג הנהגה זו (התבודדות) בכל יום על כל פנים שעה אחת, בודאי יזכה להתקרב אליו יתברך באמת. שיחות הר"ן, סח

לשיעורים מידע וטרמינס על הפריקט, הנגרות והמלגות חייג עכשיו! 077-336-2063
אז בעמדות נדרים פלוס

בשני יצריך שיחה לבו שלם עם ה' אלקי, היינו שלא יהיה לבו חלק עלינו. (ליקוטי מוה"ר, תורה סב. מאמר יוסב אלקים)